

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno naznačiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

NAŠA SILOGA

Prilog broja 32. „N. S.“

Iz sjednice obč. zastupstva, obdržavane u Kastvu dne 14. agusta 1905.

Predsjednik g. K. Jelušić ustanovi dovoljan broj članova zastupstva otvori sjednicu u 10^{1/2} sati prije podne, koja bi prekinuta od 1—2 sata a zaključena u 6 sati poslije podne.

Priobćeju zatim sljedeća priobćenja:

Dne 23. julyja l. g. posjetio je Kastav grad c. kr. Namjestnik g. Konrad knez Hohenlohe-Schillingsfürst uzvrativ time pošet odnestanstva ove občine. Bio je dočekan uz pucnjavu mužara i pozdravljen po obč. glavaru i župniku-dekanu g. A. Ellneru. Njegova jasnost posjetila je župnu crkvu, škole, Narodni Dom, obč. ured i župni ured, te je pri odlasku obećao doći ponovno u Kastav zahvaliv se na ljepom dočeku.

Tom prilikom upozorio je kotarski poglavar obč. glavara, da bi u kratko pismeno g. Namjestniku prikazao potrebe ove občine, kako je već to iztaknuto u posebnoj spomenici, što je i učinjeno sa strane občine i ovdješnje gospodarske zadruge.

Prima se do znanja priobćenje, da je Kukuljan Mate osuđen zbog požara u Rečini po kotarskom poglavarstvu na globu K 10.— i odstetu K 187.—, proti čemu je isti podnesao ulok.

Dne 13. VII. l. g. obdržavala se je u Voloskom pogodbeno razprava za utjerivanje državne potrošarine u godini 1904. za porezni kotar Volosko, te su to preuzeli domaći krmari i mesari uz zakupninu od K 60.000, izahrav predsjednikom g. I. Vlahu.

Kršul Josip i Mandić Anton primljeni su u zavičajnu svezu grada Trsta. — Zemaljski odbor doznao je g. dru Laginji u poslu gradnje ceste Klana-Paka drugu polovicu zemaljske podpore sa K 4000. — Kot. poglavarstvo pripisalo je amo prepis povjerenstvenog zapisnika od 5. VI. l. g. glede gradnje centrale električne željeznice Matulji-Lovran. Isto priobćeju, da je zemaljski odbor za Istru doznao za gradnju ceste Zvonča-Čežane K 2000 i to polovicu za ovu godinu, a polovicu za buduću. — Dne 13. VII. l. g. pregledalo je posebno povjerenstvo vinograde u Zametu i procijenilo štetu počinjenu tućom. Na uvjete upravnog vijeća u Klani glede uređenja međiasjnih granica Klane i Studena občinari ove posljednje složno izjavise, da nemogu na temelju tih uvjeta upustiti se u pregovore, pošto bi občina Studena glasom prve točke znatno stetovala.

Občinari iz Hosi bili su podnesli ulok na zem. odbor i c. k. kot. poglavarstvo proti odluci obč. zastupstva od 17. VIII. 1904. toč. 2. glede 12^o nameta za pokrće troškova kapelanije u Sv. Križu u godini 1904., ali su ti uloci nemejljeni s razloga, što taj namet nije bio votiran po obč. zastupstvu niži je obostojao za godinu 1904.

G. Miličić Josip, dosad župe upravitelj u Draguću, imenovan je prvim duhovnim pomoćnikom u Kastvu nastupiv službu 2. l. mj.

Pritom se do znanja zahvalu gg. Dešković Rudolfa i Paravić pl. Romualda pom. kapelana što se ih je primilo u svezu ove občine.

Na priobćenje, da je u bečkom časopisu „Neue Freie Presse“ bio pred koji dan brzojav iz Rieke, da su kr. ugarski tajnici pronašli, da su ujestimice na međji Rieke i Kastva međašni kameni prenešeni na riečki teritorij za 5—10 metara, te da će se ovu občinu pozvati na odgovornost, odvrća se, da je baš protivno u stvari, jer kako pivozlazi iz stare mape občine Zamet kod tvornice „Union“ u Zametu uzeto je kastavskog obč. zemljišta i pripojeno k riečkom teritoriju.

Obč. zastupstvo uzima do znanja, da se je prošlih dana izplatilo g. Josipa Gorupja š saldo škole u Rukavcu sa K 2000 sa postotci i time je dug občine napram g. Gorupu posvema izplaćen te da se je odplatilo glji E. Jelušić K 1000 i gosp. Franji Dukiću K 1000 spp.

Za gradnju novih sterna doznao je zemaljski odbor podporu za onu u Jelovčićih K 1000, u Pilepićih K 1100 i u Skurinjki K 1200, koje podpore biti će sa polovicom izplaćene pri polovici radnje, a ostalo iza kofandacije. Glede rezervoira u Lisecu isti odbor nije

za sad obećao podpore dok se obč. zastupstvo ne izjavi koliko će ono doprinesti za tu radnju. Obč. zastupstvo savezno sa gornjim odlučuje da ina blagujna pridr. občine Lisec doprinesti K 600 k izradbi rezervoira.

Na zamolbu g. notara F. Dubrovića glede izbrisa duga Ribarić Antona iz Voilica zaključuje se, da se izdade odnosno izbrisno očitovanje.

Na priobćenje, da imade na tavani škole u Kastvu više neuporabivih knjiga odlučuje se da se iste procijeni i prodade putem dražbe.

Na molbu občinara iz Breze zaključuje se, da im se podjeli podpora od K 400 za popravak puta iz Breze u Kastav, da se pozove zamjenika Josipa Gletina k sjednicam obč. zastupstva, te da obč. geometar sastavi nacrt i proračun kolnog puta iz Breze na Jelušići i da će se udovoljiti njihovoj želji, požuriv utrojenje ekspozitu ne škole u Brezi.

Na dopis c. k. kot. školskog vijeća, glede predloženja tera za imenovanje učitelja drugog i trećeg reda na ovdješnjoj pučkoj možkoj učionj, čitaju se tabe kvalifikacija sljedećih molitelja: a) za učitelja drugog reda: Rubuš Vinka, Matetić Ivana, Jurinčić Bruna, Jelušić Hinka, Sarson Rudolfa, Lieul Gaspara, Rađe Kazimira i Dukić Antona Pavlovićeva; b) za učitelja trećeg reda: Rubuš Vinka i Jurinčić Bruna. Obč. zastupstvo, saslušav zaključak mjestnog škol vijeća i nakon podulje razprave zaključuje, da se postavi u tero za učitelja drugog reda na pučkoj možkoj učionj u Kastvu na prvom mjestu: Rubuš Vinka defim. podučitelja u Kastvu, na drugom Jurinčić Bruna privremenog učitelja u Kastvu i na trećem Matetić Ivana privremenog učitelja u Opaljji. Glede mjesta učitelja trećeg reda na istoj učionj, obč. zastupstvo predlaže, akoprem su samo dva molitelja, da se postavi na prvo mjesto g. Rubuš Vinko a na drugo g. Jurinčić Bruna, ako nebi jedan ili drugi od ove dvojice bio imenovan učiteljem drugog reda. Za glasovanja izdaje se vijećnice gg. Fr. Dukić, R. Jurinčić i Fr. Rubuš, budući su u rothinskoj svezi sa molitelji.

Pročitlan je izkaz izvanrednih potroška od zadnje sjednice do danas, glasom kojeg se je izalzo za pogrebne troškove Grbac M. iz Srdoči K 20; Črnčić A. iz Rukavcu K 20; Bahić F. iz Justiči K 20; za otpremu umobolnog Srdoč Ivana iz Srdoči u Stenjevec K 42-80, te za manjkajuće cjevi na obč. steni u Skalnici K 161-21, ukupno K 264-01, vrhu kojeg izdatka obč. zastupstvo podjeljuje občinskoj upravi samotorij.

Na dopis obč. glavarstva u Voloskom broj 3160 glede povratka predprega danili častničtva c. kr. oružništva kao predjuma za ovu občinu u godini 1904. sa K 31-98, zaključuje se, da se ta svota istoj občini povrači. Nasuprot tomu ne udovoljava se dopisu istog poglavarstva br. 3173, kojim se od ove občine traži, da povrači občini Volosko svotu od K 107-18 za častničtva, nomad i predprege u godini 1904. prigodom glavne slavnje i kontrolne smotre s razloga, što te troškove ina snasiti ona občina, u području koje se iste obdržavaju.

Svojedobno zamolio je zem. odbor u Poreču ovo glavarstvo, da bi mu se pripisalo prepis triju kastavskih diploma, što je i učinjeno. Isti odbor pozivlje sada da se predloži prepisuću diploma nagradu. Obč. zastupstvo zaključuje, da se zem. odboru predloži da podieli nagradu od K 60, od kojih će se dati kao nagradu prepisuću K 30, budući je za tu radnju bio plaćen od občine, a a ostalih K 30 da se podieli među siromaha

C. k. kot. poglavarstvo u Voloskom pozivlje ovu občinu, da se izjavi o preuzću patronata župa, što se imaju ustrojiti u Rukavcu i Sv. Mateju, ako to ne bi preuzela vlada, koja već ina patronat nad kastavskom župom. Nakon razprave o predmetu, obč. zastupstvo jednoglasno zaključuje, da je občina Kastav pripravna preuzeti patronat župa u Rukavcu i Sv. Mateju, kao i s time skopčana prava i dužnosti u slučaju, da tog patronata ne bi vlada preuzela, nu pod uvjetom, da se

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne tiskaju - nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5.—, ođn. K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zasostali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari J. Krmotić i dr.« (Via Giulia br. 1), kamo nekada se naslovljuju sva pisama i predplate.

(andić u Trstu. (Via Chiozza 12)

omisli na najnoviji sastanak ruskog ičkog cara i na posjet francake ice u englezkom moru.

Ian bečki list javlja, da će vlada J, da i za god. 1906. dobije šest- i promčunski provizorij, jer se kasnog saziva carevinskog vijeća n nemože pravodobno razpraviti. n za god. 1906. svršava kao i d. 1905. sa malim viskom od 1 do ina kruna.

subotu bio je primljen u Islu u lju ministar izvanjskih posala grof wski.

Beča pišu, da su sve sudbene obavještena, da će se dne 18. o. mj. n 75. rođendana cara i kralja osipna izdati obsežno pomilovanje ičke i druge osuđenike.

strijski Talijani nisu najsrretnije poslu svojeg sveučilišta. Mislili su da su svi složni o tom, da se talijansko sveučilište u Trstu, te om smislu priobćili izjavu pod »Trst ili ništa, ali se u tom ljuto e. Ovih dana obdržavana je naime i občini skupština birača, medju bijnae i jedan talijanski zastupnik vinskome vijeću. Na toj skupštini na je rezolucija u tom smislu, da alijani imati zadovoljiti sa ustroj- talijanskog sveučilišta i izvan Trsta. ljućak ogortao je silno Talijane rimorja.

matinski zastupnik na carevinskom of. Virgil Perić objelodanio je ovih »Wiener Allgemeine Zeitung“-u, i hrvatskoj i ugarskoj krizi. Pro- ric oširo kritizuje u članku praksu, pokazali Magjari u provodjenju od g. 1868., a onda udara na Hrvatskoj, koji je do nedavno, ga odpora, trpio tu praksu. Članak s ovim riečima: Nemamo ništa oga i nećemo u obće uzeti za zlo na, ako se oni sada bore za svoje ne aspiracije. To je sasma nj- car. Naša je pak hrvatska stvar, adanje državne krize upozorimo vne faktore na restitutio in inte- stih zajamčenih prava, o čem će oro razpravljati u zastupničkoj i na 14. o. mj. u Dubrovniku.

ostali unatoč svim nepovoljnij unatoč političkoga meleža nepo- našim aspiracijama, nepokolebivi zahtjevima i nepopustljivi u našim

Gina Gora.

Ibeni list crnogorske vlade javlja, lina Gora dobili zakon o tisku. n dati će — kako piše srome- crnogorskoj inteligenciji, koja i pošteno misli, mogućnost, da e naobraziti narod u duhu istine ja. Svaki će moći slobodno da linu, ali samo istinu. Narod je ki suviše osjetljiv, pa kad bi pravcem pošli, posljedice bile bi neogranočno zle. Nema sumnje, da crno- gorce u tom slučaju nebi pribjegavali pe-

nadučiteljice II. reda u Kastvu. — Pučka škola u Plominu proširuje se na dvorazrednu a ona u Roču na trorazrednu. Odobrava se otvorenje škole »Lege snazionale« u Kmetci kod Humka (vladin koritar zove to selo »Metiti«. Stara stvar da Austrija najviše potaljančuje Istru), i otvorenje privatnog dječijeg zabavišta u Fažani.

Za naše učiteljice. U mnogim su pokrajinama i državama plaće učiteljica jednake onima njihovih kolega. Imade država i pokrajina gdje nije tako.

takove, gdje su učiteljice slabije p nego li njihovi kolege učitelji, a naša Istra. Nasi su zastupnici uvi vorili u saboru, kadgod se je bu paragraf školskog zakona mienjao, izjednači plaće jednih i drugih, n janska većina je bila uvijek proti Naše učiteljice uživaju tekar 80 plaće svojih kolega. One rađe kako telji, imadu iste dužnosti, pa neka b i ista prava. Ako je škola visera mora ako je jedna učiteljica samu uzeti ženski ručni rad i u razredima kolega, te ga podučavati bezplatr jednorazrednicama obično se ženski rad niti ne podučava, ili ako da je za to pomoćna učiteljica ženskog rada, koja dobiva za to nagradu. dobro dodje, jer su one obično sv učiteljice, uživaju dakle 720 K pl godinu. One su za svoju nezobrazbu potrošile, i to nije za njih poštena ne. One su i mnogo izobraženije nego pomoćne učiteljice ručnog rada. se, da imadu ove posljednje kad više plaće nego li aktivne učitelji Čujemo, da je podučiteljica Ž. c. k. kot. škol. vieće, da joj se obuka u ručnom radu u dvim b školama. Odgovorilo joj se, da molbi ne može udovoljiti, jer da mjestena tamo pomoćna učiteljica. Ž. mora podučavati ručni rad bez u svojem razredu i u onom ravn učelja. Od bližnjih bi škola dobila liko nagrade, pa bi njoj to dobro a ipak njoj toga ne dadu. Ne čer se dotičnu pomoćnu učiteljicu odpu našem mienju ručni rad u onim sl gdje podučava dotična pomoćna uči moglo bi se predati bližnjim aktivni teljicama, neka i one nešto zasluž tičnoj pomoćnoj učiteljici moglo povjeriti ručni rad na drugim sk gdje se ga sada ne podučava. Mi t da se kod podieljivanja poduke u r radu uzme u obzir najprije aktivn teljice, i da se ručni rad najprije povjeri. Kada se već u nekim scim lazi toliko čuti milosrdja, mislimo, tu moralo biti i čuti pravednosti.

Književne viesti.

„Povjest Hrvatske“ dovršena mili smo šesti svezak „Povjesti Hrvta koju je napisao dr. Rudolf Horvat tesor kr. realne gimnazije u Petrin

Istarska Po

Prima zadrugare,

Prima novac na št

istoga 4% kamata čisto l

Vraća na štednju u

nose do 400 K uz otkaz oc

14 dana a tako i veće i

ustanovio veći ili manji rok

Zajmове (posude)

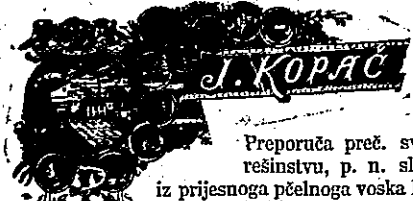
i to na hipoteku ili na mje

Uredovni sati svaki

osim júlja i augusta mjesec

tome je svezku iznesena politička i kulturna povjest Hrvatske od g. 1780. do god. 1904. Pisac je na koncu svakoga poglavlja naveo historijske izvora i literaturu. Time je ovo djelo dovršeno. To j jedina hrv. povjest, koja prikazuje i najnovije dogodjaje. Smičklasova povjest dopire do god. 1848., a Klaićeva samo do g. 1526. Horvatova povjest zaprema 623 strane. Pisana je znanstveno, ali ipak tako, da ju svatko može lahko razumjeti. Tomu

Odlikovana
svijećarna na paru
Gorica - ulica Sv. Antona



J. KOPAC

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnomo obšinstvu svijeće iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 490. Za prijesnost

vlada određuje patronata nad kastavskom župom na korist obćine Kastav.

Odobrava se sliedeće dražbe i kolautacije: a) glede prodaje diela parc. 1/11 u Trinajstičih u površini od 137m² Vladi Ivanu iz Jusići 75 za K 462; b) za izrabu zahoda kod crkve u Brežinu, postavlji dostavcem Dukić Anton iz Kastva 99 sa dostavljenom cijenom od K 546; c) glede izradbe 20 novih škol. klupa za žensku školu u Kastvu, koje se je pronašlo u redu zaključkom da se poduzetnika izplati i vrati mu položena kaucija; d) u smislu zaključka obć. zastupstva obdržavala se je dne 13. 3. t. g. dražba putem pismenih ponuda za dogradnju drugog razreda pučke učione u Brežinu. Zidarska radnja polug. proračuna iznosi K 7310.32 a stolarska K 1750.10. Prispjele su sliedeće ponude a) za zidarsku radnju: Ciković Anton, Jurčić 33 za K 6800 i Franković Ivan, Rubesi 26 za K 6871.70; b) za stolarsku: Pilepić Ivan, Zamet 37 za K 1690, Srdoč Mate, Srdoč 23 za K 1647.59; Srdoč Ivan, Srdoč 68 za K 1675.09 i Perman Rudolf iz Jusići za K 1690. Prije konačne rješilbe u ovom predmetu, pročitanu su dvie molbe obćinara iz Puži, u kojima obrazlažu, da nisu još izpltili nit prvašnje zgrade, da nije od potrebe druga učiteljska sila, te neka se om gradnjom zategne za dvie ili tri godine. Obć. zastupstvo ne uvažuje tih nemotivljenih razloga, već proglašuje najboljim dostavcem za zidarsku gradnju Ciković Antuna, za stolarsku Srdoč Ivana. Prihvaća se nadalje predlog gosp. F. Rubesi, da se za ovu gradnju povisi obć. podpora na K 2000 uz dodatak, da ako obćinari Pužve podnesu utok proti današnjem zaključku, da im povisak podpore od K 1000 otpada. Konačno se imenuje nadzorni odbor sastojeci od gg. Jurinčić Roberta, Matetić Frana i Slavić Ivana.

e) Ravnateljstvo pučke učione u Sv. Mateju pita, da se školsku zgradu pobeli i krov popravi, koju se radnju povjerava zidaru M. Blažiču. Bjelejenje fasada obć. i školski zgrada u Kastvu ima se obaviti sa indurinom. Učiteljici gdjici Haidinger dozvoljava se, da odstrani iz kuhinje ognjište i napu.

f) Ravnateljstvo pučke učione u Zametu izvještuje, da je potrebno pobeliti školske sobe, kuhinju nadučitelja, j. dnu sobu bujidišati, cievi 7—8 m na krov postaviti i nabaviti novi sparnherl. Zaključuje se, da se ti popravci obavie uz nadzor g. F. Rubesi i da se dobavi novi stedičuk.

g) Ravnateljstvo pučke učione u Rukavcu pita, da se u jednoj sobi škol. zgrade poslavi peč, da se dovrši školski vrt, sagradi ložišnicu, drvarnicu, da se bojadisu prozori i vrata te učione nove škol. klupe u novoj škol. zgradi. Obć. zastupstvo zaključuje, da se tim potrebama udovolji, nu glede peči, ložišnice i drvarnice razpravljat će se pri proračunu. Izradba novih klupa obaviti će se putem javne dražbe.

Obć. zatvori u Kastvu ne odgovaraju svojoj svrsi, pak se ukazuje prieka potreba, da se nova sagradi. U tu svrhu dato se je sastavili nacrt i proračun, kako bi se dalo staru klanoniu u Kastvu adaptirati za obć. zatvor. Potrošak proračunan je na K 1612.56. Obć. zastupstvo osvjedočeno o toj potrebi zaključuje, da se stara klanonica adaptira za obć. zatvor i radnju odade putem jednolice dražbe.

Na molbu Sarson Gilko iz Sarsoni 127. za podieljenje obrtnog lista za prodaju žestokih pića na malo i Mohović Ivanice iz Srdoči 78 za prodaju vina na malo, odlučuje se, da se ohe moliteljice preporučie c. k. kot. pughavarstvu, da im podiele zamoljene obrtne listove.

Na molbe za podieljenje podpore, cestogradnja, vodegradnja i sličnih obćinskih zastupstvo odlučuje: za popravak puta Tislarjčiev breg-Popovici do medje Matulji, da se radnja odade putem dražbe uz izključnu cijenu od K 322.

Za popravak puta Blažiči — Hosti t. j. od Marinići na Skurinjnu, da se radnja odade putem dražbe za K 333. Glede opć. podpore popravka puta od Turkovce do Rašela odlučiti će se, kad se izjave vlastnici okolnih posjeda, koliko će doprinesti za taj popravak: — popravak obć. puta uz riečku medju iz Skurinjne na Pelitju da se odade putem dražbe uz izključnu cijenu od K 600. — zidac i betoniranje kod stierne u Hostih, da se dade izvesti na račun obćinara Hostove uz izrabnu cijenu od K 435.02; glede izgradnje ceste iz sela Ružiči prema Brezi da izvidi obć. geometar, sastavi proračun, te će

se naknadno odlučiti obć. potpora; za popravak puta iz Sv. Križa prema Jazbinaru — Traanpom — Pužičem doznačuje se K 20. — glede izgradbe parapeta na cesti Rubesi — Matulji odlučiti će se, kad obć. geometar izvidi i učini proračun; nastavkom ceste Brnčići — Jardasi na Kosovdol — Bačurku da se prošleđi na jesen; — za put kroz selo Črnići — Kučeli do lisinske ceste doznačuje se K 80. — izplativih po svršetku radnje; glede popravka obć. puta Olučić — Rubesi — Turan odlučiti će se kad obć. geometar izvidi i učini proračun; za popravak puta iz Hostove na cestu Kastav — Rude doznačuje se K 150. — za put od Ivančić u Pereničevoj do ceste kod Gajanića K 50. — za cestu Crnov dolac — Kuzmići daljnih K 30. — za obć. stiernu u selu Čkovići predviđa se obć. potpora od K 600. — uz predhodni razvid mjesta, sastav nacrtla i proračuna; mjesecne podpore: Črnić J. iz Kastva do konca 1905. po K 10. — i za cijele K 5. —; Karlavarić J. Kastav povisuje se mjesечно na K 20. —; Malesić J. iz Brnasi do konca 1905 po K 5. —; Brozović L. iz Kastva do 31. X. t. g. po K 10. —; Lučić Andri iz Kastva po K 10. —; Puhar Mihaljci iz Zameta do konca 1905. po K 5. —; učionikom za škol. godinu 1905/6 Dukić Iv., Bačić Jos. iz Kastva, Murčelja J. i Blečić. A. iz Srdoči po K 100. —; Rožić Jos. K 125, i Rožić Ant. iz Puži K 75. —; Jurđana A. predjuam od K 30. — povrativ u tri mjeseca: — za sadu: Milih M. iz Jurčići K 3. —; Laginja M. Bregi K 5. —; Kinkela M. Zamet K 5. —; Trinajstič od. A. Lovran K 4. —; Srdoč Ant. Srdoči K 2. —; Mandić J. Perenići K 6. —; Host Jelišavi Marčelji za putni trošak K 10. —; Mamić ud. Tonki Rieka K 2. —; Kinkela Marjiji Zamet 103 K 5. Kreditira se g. F. Dukić, da izdade skrinjicu i križ za pok. Jurčića. Srdoč Božu u Zametu daje se bezplatno gradjevno drvo iz Lisine za stiernu, grane imade platiti uz taksu. Širola Josipa u Klani odobrava se račun za popravak orudja u Skalnici sa K 7.44. Starešinstvo crkve sv. Luke u Rukavcu za unutarnji popravak crkve doznačuje se K 100. — a onom u Brežcima K 70. — Za popravak kanala vodnjaka „Živice“ u Matulji, da se dobavi četiri barila cementa. Mohoro vičić M. Gor. Rukavac, oprasta se zastanog interesa K 14.19. Glede potroška od K 169.35 za uzdržavanje supruga Simunić u riečkom ubožištu, da se obavjesti zem. odhor, da ova općina ne može tog potroška platiti jer nije bila obavjestena, da su u ubožište primljeni a medjutim šijala im se je mjesecna podpora. Ovdješ njoj gosp. zadrugi doznačuje se za unapredjivanje gospodarstva, višak od prodaje posija za K 104.01. Sa Stajgljinac Ivanom, da se sastavi pogodba i zadužnica glede kućbr. 6. u Bregih, koju ima popraviti i u nju ići stanovati.

U mjestno škol. vieće u Kastvu, nakon izvještenja srećom dvojice članova, imenuje se ponovno Afrić Anton iz V. Brzda, a mjesto Moutac Fr. imenuje se Rubesa Franjo iz Zameta. Član mjest. škol. vieća u Klani Simčić Ivan jest mro, te se na njegovo mjesto imenuje Komen Josipa iz Skalnice.

Na molbe za prodaju ili najam obć. zemljišta obć. zastupstvo zaključuje, da se prodade Fouvičić Matu u Hostih za K 90.50; Kukuljan Andru u Hostih za K 62; Sinčić Ivanu u Trinajstičih za K 30.64; Grbac Andru u Srdočih za K 14; Puž Josipu u Pužih za K 14.50; Jardas Ivanu u Srokih za K 61.25; g. Uterauer Josipu iz Rieke u Srdočih parc. 1687/1 za K 6260.10; Čković Frana u Rubesih za K 3.60; Franković Ivanu u Rubesih i Matuljih za K 29.82; D kić Ivanu iz Brnasi 100 dozvoljuje se, da kod svršetka kćie prenese na svoj trošak obć. put. Spinčić Ivanu otkazalo se je kamenolom „nad Prebukom“, kojeg se je po godine dalo u najam g. L. J. Muz za izvoz materijala uz cijenu od K 1 po kuhničnom metru.

Zaključni računi ove obćine i pridruženih uloženi su od 14.—28. 8. t. g. te iznosi prihod K 154.279.81 a razhod K 151.903.42, dakle sa viškom K 2376.39. Ukupni promet ove blagajne iznosi u god. 1904. svotu od kruna 306.183.23. Obć. zastupstvo prima to do znanja, te za pregled računa god. 1904. imenuje revizionarni odbor sastojeci se od sliedeće gg.: Armarinić Viktor, Johnić Franj i Srdoč Mate, dotatkom, da kod pregleda računa prid. obć. prisustvuje zastupnici ili župani odoasnuh obćina. Izerpiv dnevni red zaključena je sjednica u 6 sati za podne.

Oglas, pripisana itd. Iznajma i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. laju se naputnicom ili političkom pošt. štećionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno naznačiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve polkvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o godinu.

Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne tiskaju - nefrankirani ne primaju. Predplata sa pošta. inom stoji 10 K u obz. na godinu 5 K za svake na godinu ili K 5—, odu. K 2:50 ne pol godin.

Izvan carsvine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Giolla br. 1), kamo neka se naslovljaju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Za narodnu svetinju!

(Konac.)

Ima se pripisati pritisku vladinih faktora, što su i neki pojedini biskupi bili neskloni glagoljici. Državne su vlasti te biskupe štiti od napadaja štampe neprestanim zapljenama; dočim biskupi skloni glagoljici bijahu bez zaštite izloženi najostrijim napadajima štampe.

Da se držanje austrijskih vlasti u pogledu staroslavenskog bogoslužja još bolje rasvijetli, vriedi iztaknuti obavijest policijske direkcije u Trstu 23. ožujka 1899: broj 595/Res. o glasu i ponašanju katoličkog svećenika i profesora Matka Mandića. U ovoj se obavijesti između ostaloga kaže: „Mandić zastupa veliko-hrvatske aspiracije; on je žarki štovatelj poznatog strančara biskupa Strossmayera; a osobito u ovo zadnje doba, kad se kod katoličkih naroda a. u. monarhije iz panslavističkih razloga kuša uvesti slavenski jezik u crkveni obred, on je dokazao, da nije nesklon ovoj ideji, koja se ne slaže sa velevlastnim položajem i cjelokupnosti ove države.“

Dočim takove uvriede i osvade odbijamo, ne ćemo se upuštati u komentare vrhu gornje obavijesti; opažamo samo, da više milijuna državljana ove monarhije obavljaju službu hođu samo u slavenskom jeziku.

Pitanje staroslavenskog bogoslužja to je crkvenopravno pitanje; a austrijski vladini organi htjedoše stvoriti odatle političko pitanje.

Ovo zadnjih dana svi naši biskupi bili su sakupljeni u Rimu na konferenciji, koja je bila opredjeljena upravu pitanju staroslavenskog bogoslužja. Konačno rješenje istoga pridržano je S. O. papi.

Kako neki listovi javiše, za trajanja te konferencije članovi austrijsko-ugarskoga poslansva išli bi svaki dan u Vatikan, da uplvisu na tamošnje mjerodavne krugove na štetu glagoljice.

Talijanska štampa ne taj, da će rješenje pitanja o glagoljici izpasti nepovoljno po Hrvate i Slovence. Milanski list „Corriere della sera“ iskreno i otvoreno javlja, da će odluka u tom pitanju značiti sjajnu pobjedu Talijana nad Slavenima.

Pitanje glagoljice ima se rješiti sa crkveno-pravnog stanovišta. Nadležnom sudcu ima se podati svu slobodu, da uz mogne izdati sud po pravnom svom uvjerenju. Koji mu drago pokušaj uplvisanja na sudca ima se označiti kao djelo protivno svakom čuvstvu pravčnosti.

U pogledu staroslavenske službe božje, Rim je izdao godine 1898. predhodno rješenje, te je izjavio, da je uporaba glagoljice „ius reale“ dotične crkve. Tim je pravo jednoga naroda označeno kao stvarno pravo crkve. Ova izjava trebala je brzo razjašnjenja, a najzad prikazalo se nužnim, da se pitanje iznova pretrese i nanovo rješ. U tu svrhu, kako bi iztaknuto gori, pozvani su naši biskupi na konferenciju u Rim, da izreku svoje mnijenje i iznesu svoje predloge.

Kad eto pronose se glasovi, da će na zahtjev naše vlade stvar ostati pri odluci godine 1898.

Red je na kraju iztaknuti i ovo: Po izjavama nekih kardinala izgleda, da naša vlada suprotstavlja najveće poteškoće rješenju odnosnog pitanja. S druge strane po nekim izjavama mjerodavnih vladinih faktora, učinjenim u zadnje doba, reklo bi se, da austrijska vlada dandanas nije više protivna glagoljici. U Ugarskoj pak čaju se glasovi, da današnja tamošnja većina ne bi stavljala nikakvih poteškoća uporabi glagoljice kod Hrvata.

Treba da se i u tom pogledu stvar razbistri i da budemo na čistu.

Obzirom na svo to, čast nam je postaviti NN. PP. gospodinu ministru-predsjedniku i gospodinu ministru bogoslovnj aliedeće upite:

I. Je li Vašim Preuzvišenostima poznato, da su vladini organi ove monarhije i poslanstvo kod Vatikana zauzeli neprijateljsko stanovište proti staroslavenskom bogoslužju?

II. S kojih razloga i s koje su strane isli npućeni, da postupaju proti glagoljici?

III. Jesu li Vaše Preuzvišenosti sklone da poduzmu potrebite korake, e da takav postupak jednom prestane, i da dotični državni organi budu shodno npućeni na vršenje svojih dužnosti prama ustavu i unutrnjoj crkvenoj slobodi?

Ob udaji učiteljica.

U predzadnjem zasjedanju istarskoga sabora stvorena je zakonska osnova glede zabrane udavanja pučkih učiteljica. Kod pretresavanja iste, bilo je iznesenih predloga pro i kontra. Na posto mi nismo čitali ni jedne ni druge razloge, kojima se naime u saboru vojevalo za niti proti, ne kanimo ih ovdje pobijati niti usvajati. Jer kako se čuje, megla bi spomenuta zakonska osnova opet doći na dnevni red, kanimo ovdje iznesti naše mnijenje, neka se znade kako se i izvan našega sabora ob ovom misli. U drugu opet ruku iznašamo ovdje naše misli ob udaji učiteljica i s toga, buduće se je čulo jur glagoljica u predmetu po hrvatskim a i tirolskim učiteljskim novinama, pak neće biti valjda na odmet, da se također i iz Istre čuje glas.

Protivnici udaje učiteljica obično navadjaju, da učiteljica kao supruga prigodom babinja a i drugčije izostane više vremena iz škole, te da opet ne čini najljepši utisak na djecu, kada dolazi u školu u blagoslovljenom stanju. Ovo su obično najglavniji prigovori protiv udaje učiteljica, dok ima i sporednih, na koje ćemo se uz put navratiti.

Dopuštamo, da učiteljica prigodom babinja izgubi koji čedan škole, nu zato svakako neće propasti njezin razred, niti se njezina školska djeca u to vrijeme nako skiču. Poznato je, da učiteljice obično služuju uz nadučitelja na mješovitoj ili uz druge učiteljice na ženskoj školi. Pak kaošto u slučaju bolesti učitelja ili učiteljica supljiraju njihov razred ostali članovi učiteljstva, bora mi, valjda će supljirati i onaj učiteljice-babinjaca. A ovo, čim bude sposobna da nastavi rad u školi, nastojati će bez dvojbe, ako je iole savjestna,

da nadomjesti ono, što je zakasnila. Zato će, svakako naći dosta načina i vremena, samo ako joj se hoće. Pak, Bože moj, ta to se ne događa svakog petka!

Opet vele, da učiteljica-mati imade dosta svoga domaćega posla i brige, pak da zato zanemaruje školu, pri čemu da trpi školska obuka. Kod savjestne učiteljice to ne stoji. Mi poznamo udatih učiteljica, pak i onih, koje vode svoju vlastitu ekonomiju, pak ipak nismo čuli, da im je slab napredak u razredima, odnosno, da su slabe učiteljice. Ta, Bože moj, uz ona tri i dva sata škole na dan uz nješto pripreme, valjda će naći vremena za kućne poslove. Pak udati učiteljica imati će svakako, kako i druga „gospe“ kakvu služkinju, rod ili slično, koji će nuzgredno s njom voditi joj kućanstvo.

Drugi glavni razlog, s kojim vojuju protiv udaje učiteljica jeste taj, da bi tobože moglo zlo na dječiji moral, što li, djelovati pristunost učiteljice u blagoslovljenom stanju. Mi pilamo: kako pak djeluje na djecu blagoslovljeno stanje njihovih majka, sestara, tetka, susjeda itd.? Hoćemo li biti u svojoj tankočutnosti doledjni, moramo šlono rieč, kinezkim zidom odieliti djecu od ovakvih žena, inače — sva djeca će moralno propasti. Nego želimo li udovoljiti bojazni ove tankočutne gospe, nikada laglje. Udatim učiteljicama dade se na poduku niže školske godine, pa evo naše glave, ako se bude i jedno diete skandalizovalo radi njezina objema.

Mi idemo i dalje. Moglo bi nam se to spočitnati, da učiteljica dolazeća u drugom stanju u školu, naidje na stolnu prilika, da se razljuti, da se uzbudjuje, da se duševno i tjelesno razdražuje, što sve može da škodi i njoj i njezinu čedu. A zar ne nailaze i druge žene, pilamo mi, pa ako i u manjoj mjeri, na slične neprilike? — Nego svaka pa i malo razborita žena nastoji, u sladkoj pomisli na plod svoje ljubavi, da se po mogućnosti uzdrži sličnih razdraživanja. Ako tako čine i prostije žene, kamo li neće pak inteligentna učiteljica?

(Konac sliedi.)

Politički pregled.

U Puli 16. augusta 1905.

Austro-Ugarska.

Jučer stigao je englezki kralj Eduard caru i kralju Franu Josipu u Ištu u posjete. Naš vladar dočekao je svoga visokoga gosta na kolodvoru, gdje se srdačno pozdraviše. U carevoj pratnji nalazili se generalni pobočnik grof Paar i krilni pobočnik knez Dietrichstein, koji je stavljen kralju za njegovog boravka u Ištu na razpolaganje. Na taj sastanak vladara potaknuo je kralj Eduard, koji je caru izrazio želju, da se s njim u Ištu sastane. Kod tog sastanka vladara neće biti ministra izvanjskih posala grofa Goluchovskoga niti englezkog poslanika niti ikojeg drugog državnika.

Upućeni krugovi ne pripisuju tom sastanku nikakove političke važnosti, ali svaku važnost mu se ipak nemože odreći

ako se pomisli na najnoviji sastanak ruskog i njemačkog cara i na posjet franceske mornarice u englezkom moru.

Jedan bečki list javlja, da će vlada nastojati, da i za god. 1906. dobije šestmesečni proračunski provizorij, jer se usljed kasnog saziva carevinskog vieća proračun nemože pravodobno razpraviti. Proračun za god. 1906. svršava kao i onaj god. 1905. sa malim viškom od 1 do 5 milijuna kruna.

U subotu bio je primljen u Ištu u audienciju ministar izvanjskih posala grof Goluchowski.

Iz Beča pišu, da su sve sudbene obilasti obavještene, da će se dne 18. o. mj. povodom 75. rođendana cara i kralja Frana Josipa izdati obšerno pomilovanje za političke i druge osudjenike.

Austrijski Talijani nisu najsrdačnije ruke u poslu svojeg sveučilišta. Mislili su naime, da su svi složni o tom, da se ustroji talijansko sveučilište u Trstu, te su u tom smislu pribičili izjavu pod geslom: *Trst ili ništa*, ali se u tom ljuto prevariše. Ovih dana obdržavana je naime u jednoj občini skupština biraća, među kojima bijaše i jedan talijanski zastupnik na carevinskom vieću. Na toj skupštini prihvaćena je rezolucija u tom smislu, da bi se Talijani imali zadovoljiti sa ustrojenjem talijanskog sveučilišta i izvan Trsta. Taj zaključak ogortao je silno Talijane našeg Primorja.

Dalmatinski zastupnik na carevinskom vieću prof. Virgil Perić objelodanio je ovih dana u „Wiener Allgemeine Zeitung“-u, članak o hrvatskoj i ugarskoj krizi. Profesor Perić oštro kritizuje u članku praksu, koju su pokazali Magjari u provodjenju nagodbe od g. 1868., a onda udara na režim u Hrvatskoj, koji je do nedavno, bez očitoga otpora, trpio tu praksu. Članak svršava s ovim riečima: *Nemamo ništa protiv toga i nećemo u obće uzeti za zlo Magjarima, ako se oni sada bore za svoje nacionalne aspiracije. To je sasna njihova stvar. Naša je pak hrvatska stvar, da za sadanje državne krize upozorimo mjerodavne faktore na resitucio in integrum naših zajamčenih prava, o čem će se doskoro razpravljati u zastupničkoj skupštini na 14. o. mj. u Dubrovniku. Mi ćemo ostati unatoč svih nepovoljnih prilika, unatoč političkoga meteža nepomični u našim aspiracijama, nepokolebivi u našim zahtjevima i nepopustljivi u našim pravima.*

Crna Gora.

Službeni list crnogorske vlade javlja, da će Crna Gora dobiti zakon o tisku. Taj zakon dati će — kako piše spomenuti list crnogorskoj inteligenciji, koja zdravo i pošteno misli, mogućnost, da pomogne naobraziti narod u duhu istine i poštenja. Svaki će moći slobodno da izkaže istinu, ali samo istinu. Narod je crnogorski suviše osjetljiv, pa kad bi drugim pravcem pošli, posljedice bile bi nedogledno zle. Nema sumnje, da crnogorci u tom slučaju nebi pribjegavali pesnicama i toljagama, nego bi revolver radio na sve strane i ponovila bi se ona stara vremena, kad su se pandurice izpred

kuća graditi morale, a to željeti nikako nije.

Srbija.

Novoizabrana narodna skupština izabrala je već u prvoj sjednici svojim predsjednikom Ljuba Davidovića.

Nakon konstituiranja skupštine, predalo je ministarstvo Ljube Stojanovića ostavku, jer je izborima dovršilo svoje poslanstvo. Kralj je pozvao u dvor predsjedništvo skupštine, te je povjerio sastav novog parlamentarnog ministarstva opet Ljubi Stojanoviću. Ovaj je sastavio iz toga ministarstvo, koje je kralj odmah potvrdio i koje se sastoji od sljedećih lica: ministar predsjednik i prosvjete Ljuba Stojanović, vanjskih posala Jovan Žujović, unutarnjih posala Ivan Pavićević, vojni ministar Antonić, financija Milan Marković, građevina Vladan Todorović, pravosuđa Dragutin Pečić, privrede Milorad Dražović.

Nova vlada sastavljena je izključivo od samostalaca. U ponedjeljak svršila skupština verifikaciju zastupnika, pa se je odročila do jeseni.

Rusija.

Očekivana naredba cara Nikole, kojom je imao svom narodu dati ustav, nije 12. o. m. proglašena, već se javlja, da će biti dne 20. o. m. Uzrok ovoj odgodbi, veli se, da se imade tražiti u nekim promjenama, o kojima imadu svoju kazati krunski pravnici. I državni savjet ima se još izjavili o toj osnovi. Odmah iz proglašenja ustava imao bi ministar Buligin odstupiti i poći u inozemstvo, a nasljediti će ga Trepov, koji je do sada bio njegovim pomoćnikom.

General Linjević izjavio se je opetovno proti ulanućenju mira sa Japancima.

Dne 9. o. m. sastali su se u Americomokom Portsmouthu obojestrani Rusije i Japana, da viedaju o uvjetima mira. — Svi su svjetski listovi puni obširnih i točnih izvještaja o vanjskoj strani konferencije u Portsmouthu a upuštaju se u raznovrstna nagadjanja o samim pregovorima, koji se drže absolutno tajnim. Sa sve to većom nestrpljivošću otekuju se autentične vijesti o meritornom stanju pregovora, što je sasvim razumljivo s obzirom na velevažni historički momenat, koji se sada odigrava u ubavom američkom kupalištu. Može se svakako utvrditi, da obe stranke žele mir, a to se daje prosuditi po raznim mnogobrojnim indicijama. Ipak pesimistično razpoloženje naravno je prevladalo. Ruski opunomoćenici su već odgovorili na japanske uvjete, a sad otekuju repliku japanskih delegata. Kako se govovara ne odbijaju Rusi u svom odgovoru a limine sve japanske uvjete, već razlažu potanko, zašto Rusija ne može neke uvjete da prihvati, a zašto pak neki uvjeti treba da budu modificirani. Već u tome leži neka garancija, da se za nitom ide, ali s drug strane nepovoljan je znak taj, što ima uvjeta, od kojih Japan u načelu ne će i ne može odstupiti a koje isto tako Rusija ne može prihvatiti. U ostalom najbolje je obuzdati nestrpljivost i mirno očekivati daljni razvoj stvari.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

„Viva Pola italiana“. Ovako se deralo i zijalo po Pulji u utorak dne 15. tek. mj. od jutra do kasne noći. Tog dana dodjose naime u Pulju s izletom iz Zadra odnješnji nazovi „Talijani“ sa zadarskim načelnikom Drom Zillotto na čelu. Načelnik grada Pule dr. Dinko Stanić, taj „programni ekonom“ ili koji nastoji u Pulji „da spasi što se spasiti daće“, poskrbio je obilnim i raskošnim uređenjem obale i pijanama da što svečanije dočeka dragu braću „del decrepita italianità della Dalmazia“. U tu svrhu olakšno je dobrabno obćinsku blagajnu na račun građanstva

Pule i vanjskog našeg puka, upotrebiv njihove džepove „da spasi u koliko može... talijanstvo Pule“. A zato mu Zadrani ne ostaje nezahvalni, pogodojuć njegovim intencijama sa „Viva Pola italiana“. Ovo provociranje i vriedjanje čuštva ostalog građanstva, koje ne puše u rog puljske kamore, a pod zaštitom plaćenika te kamore kojoj je dr. Stanić na čelu, nije moglo ostati bez reakcije. Središte izazova izabraše na večer u gabinetu na obali. Svjetlo električno, dvia glazbe, baloni, bengali, šampanjac itd. usijaše još više glave i provokacije postignuše tu svoj vrhunac. Mirno građanstvo, koje je sve te izazove fanatizirane rulje molilo ko iz galerije, videć, da te spektakularne neće da zapriete pozvani faktori postavljeni za nadgledanje mira i reda te isti ne hljucć učiniti kraj uvriedama, poče reagirati sućkanjem. Ali joj i naopako. Nastade strka i lov policajnih organa puljske obćine. A nā koga? Na buntovalne Hrvate. Aparat puljske policije počeo raditi sv; dapaće vidjesmo i takvog jednog debehljakovića, da je svojom trbušnom olinom na tankim noćicama, klipisao, kō tobož u pomoći dvjema strarima što su vodili jednog mladica Hrvata u aps. Htio je pokazati da i on u znoj svog lica i trbua jede svoj kruh. Za obšjeniti prostolu odalećise čbadvio glazbe, umirise buntovalnika, a vjerne i lojalne Talijane pusliše da slave i nadalje svoje patrioćine orgije. Dodje polnoć. Izletnici polaze u hrpama kroz obalu na parobrod, podćikjuć vesele poklike nateri zemlji, talijanstvu Pule, nespašenom braćinstvu, pjevajuć „rodoljubne“ pjesme, koje se Austrije ništa ne tiću, jer, rekao bi nelko od c. k., da „nella patria de Rosseti no si parla che italiano“. — Iza reakcije građanstva kambrra nešto postunjena, jer ne odgovara više onim oduševljenjem na povik na parobrodu zaklonjene talijanske (?) braće. Na „Viva Pola italiana“ sa parobroda, tek koji kō prisiljen „eviva“ sa obale, iok zviždanju i sućkanju te porugljivim povocima na adresu „Zaratina“, kamorasa i batlane ni kraja ni konca. Plaćenici puljske kamore razvise i ovdje svoje sinu djelatnost odvedsi nekoliko „bunтовника“ s onu stranu brave. Još koji obćini povik s parobroda i braća iznemogla izgubiše se na površini morskog u tamnoj noći braći sa vidika.

Gdje je bilo tajno redarstvo c. k. komisarijata policije pitat će tkogod. E brajane, bilo ti je ono ondje, ali ne da pazi što izazivati vieću iz dna svojeg patrioćnog srca, nego da prisluškju što bunтовnici snuju i kuju, mješajuć se samo među njima da otkrije njihove urote, nacerte i ospore. Ovo je vjerni prikaz i slika grada Pule i njezinog redarstva toga dana.

Zalimo što nemožemo napisati, da je c. i k. mornarica reflektorima s ratnih brodova uveličivala ovu slavu, kao što je to nedavno činila kod jedne slične irodentističke slave. Ovaj put toga nije učnila. Dobro bi bilo da to u buduće učini, kad bere ovako liepe plodove!

Nešto nam se ipak nameće po sili. Tko je odgojio ove pitome i po njima pomagao stvarati ove odnošaje? Austrija kroz svoje organe pod zaštitom crnog orla. Tko je na svojim grudima totešio sladke i presladke kandidate za majku Italiju, tko je uvijek spreman uzeti je u svoju moćnu zaštitu na „denuncije“ bunтовnih Hrvata. Tko proglašuje ove izljeve ljubavi prama majci Italiji pukom igriranju nepošne djece? Austrija kroz svoje c. k. organe u Primorju i Baću a u Pulji još i kroz c. i k. organe. A tko ove odnošaje još podržaje i šlić? I opet Austrija, jer nagradjuje i diže ove svoje miljenike Talijane, ugnjetavajuć hrvatski i slovenski puk u Istri, nagradjuć Talijane i grespodstvom i vlašću, a odpuštajuć Hrvate za njihovo vjerno i iskreno službovanje sa bakrenom kolejnom na izdrtom rubu,

a da su još u kripeposti latine, odrpila bi za „zasloge i priznanje“ Hrvatima po 25 „vrićkih“ rekao bi Lićanin, pa ajd vozi kući i mući rajo i plaćaj gospodu!

Kasno po poldan k mlst. „Ove narodne poslovice sjetismo se ovih dana čitajući u novinama Primorja kako je okružni sud u Rovinju odredio, da se zaplieni sve razglednice i fotografije koje prikazuju puljsku luku, njezinu okolinu, tvrđave, pojedine ratne brodove itd.

Većina tih razglednica i mnoge fotografije priredjene su u inozemstvu, poznajviše u Italiji i Njemačkoj, pak se ljudi punim pravom čude toj zapljeni, jer ne mogu pojmiti zašto se ne smiju ovdje razpaćavati te razglednice, fotografije itd., dočim se razpodaćavaju na veliko koli u Italiji, toli u Njemačkoj odakle ih dovaćaju amo. U prometu se nalazi koliko je poznato 99 raznih razglednica i 22 fotografijske slike. (Tko zna koliko se ih nalazi u rukama naših dobrih saveznika? Op. slag.) Te razglednice, slike itd. razpaćavalo se slobodno godine i godine i nikomu nije palo na um, da bi je dao zaplieni, a sada najjednom postale su te slike i fotografije, koje su na jednom postale pogibelnjimi za državu, te ih je okružno sudište u Rovinju u smislu IX. članka zakona od god. 1862 br. 8 D. Z. L. zaplenilo i dalnje razpaćavanje zabranilo.

Kad bismo znali, da li će nam mudri naši državnici na pitanje odgovoriti, zapitali bismo ih: gdje ste do sada bila — gospodo premudra?

Dr. Pavao Ghira.

Dr. Pavao Ghira, odvjetnik u Rovinju, umro je prošlu nedjelju večer. Pokopan je sinoć uz veliko saućešće naroda svake ruke.

Ostavlja udovu gospoju Concettu rođenu Rismondo i dvije djevojčice. Pokojnik je imao kakvih 67 godina, te je bio valjda nastariji još poslušajući odvjetnik sudbenog okružja rovinjskoga.

Branio je svoj dan na tribunalu teških, često vrlo zapletenih zloćinstva i polučio amo tamo sjajnih uspjeha. Ovo nekoliko posljednjih godina bio je pak oslabio na duhu i na tielu. — Prije nekoliko godina bio je pokojnik Ghira načelnik u Rovinju. Nije bio slab čovjek!

Pokoj mu duši!

Umorstvo otkriveno nakon 17. mjeseci.

Pišu nam iz Barbana: Pred 17 mjeseci nestalo je iznenada Antona Vidovića pok. Josipa 50 god. stara iz Vorhi kod Barbane, a nije se nikako moglo saznati kamo i kako je izginuo. Ovaj Vidović oženio se bio kao udovac s nekom udovicom Ruba, koja mu je dovela sina Ivana iz prvog braka. Nakon nekoliko godina umrla je ova Vidovićeva žena, a njezin sin se oženio. Vidović je ostao u kući svog pastorka; nu slabo mu je išlo, jer su supruzi Ruba postupali s njime kao sa psedom. Zahtjevali su neprestano od Vidovića da im izruči svoje imanje, o čemu on nije htio ni čuti, na što su Rube s njime postupali još ružnije.

Kad je nestalo Antona Vidovića, prijavio je to Ruba nadležnoj oblasti, ali sva iztraživanja bila su bezuspješna, premda se u selu javno govorilo, da su supruzi Ruba morali umoriti Vidovića i nekuda sakriti. Oružništvo je i zbilja dalo zatvoriti Rube, ali sudbena istraga bila je dovršena tako, da državno odvjetništvo radi pomanjkanja dokaza nije moglo iste proganjati radi umorstva i usljed toga supruzi Ruba bijahu pušteni na slobodu. Nakon toga se je mislilo da je stvar zašurena, prem je narod uporno tvrdio, da Vidović mora biti umoren i to od pruga Ruba. Ali kako svako zlo djelo dodje na vidjelo, tako se dogodilo i ovdje da je ovaj zločin došao na vidjelo kroz same ubojice. Iza kako su Rube bili pušteni na slobodu, otišao je pastork Vidović Ruba na sud u Vodnjan radi

oporuke Vidovićeve, jer mu je bila na zubu njegovu imovina. Sudac upita Rubu a je li mrtav Vidović, što Ruba odlučno potvrdi. Ovaj slučaj i neprestano poticanje oružništvo postajevojde u Barbanu Slavca, da poglavarstvo dozvoli pretražiti jamu zvanu Golubinka nedaleko sela Vorhi a duboku 71 metar, bilo je povodom, da se zločin otkrio. Džvola dođje i na 29. julyja t. g. otiđe povjerenstvo pred jamu pogodi nekoga Antona Rupa Peća iz Svetvinčentine za 160 kruna da se spusti u jamu. Nu rećeni Rupi spustiv se u jamu vrati se natrag veleć da nije našao ništa. Povjerenstvo opaziv da ih Rupi vara, zapovjediše mu da mora donieti znak sa dna jame (u toj jami imade naime mnogo kosti od volova crknućih od kuge god. 1870). Spustiv se po drugi put opet javi da nije ništa našao (naravski jer bi se spusti samo do polovice). Videć da ovaj Rupi nećra da ide do dna jame nadjose drugoga i to Ivana Klevu za 40 kruna da ide u jamu. Nu i ovaj učini kao i prvi, vrativ se bez uspeha. Na to se oglasi Pave Špada, obćinski sluga u u Barbaui i ponudi se, veleć odvažno, vi ste pošli u jamu za plaću a ja idem zabadava, da donesem znak, kosti volova. I naš ti Pave Špada spusti se ravno na dno jame, potraži ju i naćže Vidovića, kosturu, u košulji i u vrazje bez glave i donese ga van iz jame. Ovaj junaćki čin Pave Špade zaslućuje svaku pohvalu, dapaće i sva nagrada bi morala ići njemu, koji ju je jedini i zaslućio.

Nakon ovoga bijahu ubojice Ruba uhvaćeni i odvedeni u zatvor. Do sad donzalo se nešto potankosti o tom umorstvu. Ubojice umoriše Vidovića po noći u krevetu. strpaše ga u vreću i bacise u jamu. Jedna djevojčica, susjedka, čula je istu noć viku u kući Rube i zvala je — jer služkinja — svoje gospodare, nu ovi se maloj zagroziše te je bila primorana šuti i dobila zato na dar košulju samo da mući. Ovi starci bit će uapšeni ako već nisu.

Govori se dapaće, da su one noći kad je Vidović bio umoren, vidjeli iz Rubine kuće izaći čovjeka i ženu s magarcem opranim vrećom te da su išli prema toj jami.

Nesretni ubojice pok. Vidovića, uapšeni supruzi Ruba, imaju troje nejake djece, koji otaše kod kuće.

Sud vodi sada istragu, koja će razbiti ovaj grozni zločin.

Lošinjski kotar:

Izpod Sisa na Cresu, dne 8. kolovoza 1905. Doba je da se probudim te da javim tkogod od ovih strana, a ovo, da nebi tko pomislio da ovdje cvatu mirisne ruže te da nas ne mori nijedna nevolja.

Poznalo je i vrbacem, da ova župa broj preko 800 stanovnika. Mnogo godina imade, da se nastoji imati vlastitu obćinsku upravu. U tu svrhu pisalo se je zađnji put veleć. Uru Leginji u Palu, i to dne 5. veljaće 1902., ali sve bez uspjeha do danas, tako da jaram koj su morali nositi naši pradjedovi moramo trpiti i mi. Zaklinjaj, prosi i moli, sve badava! nitko neće da se gane na milosrdje te da na pomoć priskoći, tako morademo neprestane vapiti, kada će doći odkupljenje i spasenje naše. Da bi se ovo događjalo u prvih stolćea kršćanstva, bilo bi oprostivo, jer poznato je mnogim, da u ono doba, sve se je ljubilo, osim pravioćnost, poštenje i dobrobit pojedinih naroda. Ali da se to sada sgadja, kada se na svo grlo vapije slobost, prijatnost, jednakost itd! To je ono što peće svakoga dobroćmisleća.

Nakon dvadeset i pet godišnje pisarije, sk. nuća se Visoko c. kr. Pomorska Vlada da se sagradi luka, za koju svrha, ako se ne varam, opredijeljeno bi 34 tisuća kruna. Kako bi mi rećeno, jedna polovina toga noveca bi potrošena za jedan komad ukobrana, a drugo gdje se nalazi? To

znadu koji tim upravljaju. Cinjenica je, da luka nije ni danas gotova, a to, na veliku štetu ovog siromašnog naroda, koj sada se nalazi u većoj tiskoći nego li prije. Zašto? Jer dok nije bilo lukobrana, mogao je baciti drva koja prodaje za Bnetke gdje mu se spodnije svidjalo, a sada? sada morade je pušćati mnogo, daje i plati dotičnomu vlastniku zemljišta najam, a ovo, na veliku štetu vlastnika drva, tako da po svakom mijaru faš imade K 150 troška više nego li prije. Je li ovo pošteno? Je li ovo starati se za dobrobit naroda? Niposto, nego ovo će reći s narodom rugati se i izsitati mu još ono malo krvi što imade. Za ovo se je pisalo u zadnje vrijeme više puta, ali sve uzalud. Oni se smiju pod brcima, a ti seavo trpi i sući.

Pisalo se je za občinsku čatrnju, za dolazak parobroda i za razne druge potreboće, ali sve, bez uspjeha. Dan danas nema mjestanca u ovih naših stranah, gdje nema občinske čaštraje i gdje ne tiče parobrod, a ovdje ni toga. Na „Morgu“ imade pet kuća, i svaki dan dolazi parobrod. Na „Porozini“ nije nego samo jedna kuća u kojoj biva „c. financijska straža“, i imade dva puta na tjedan parobrod! Ovdje je poslaja „žandara, učiona, Gospodarsko-trgovačka Zadruga“, te s m. Kastel broji 85 kućnih gospodara, a bez parobroda, budne onaj koj dolazi u nedjelju po podne, nama koristi malo, jer ne ide na Rieku. Nije li ovo sramota?

Prošle godine velika i nečuvana suša upropastila je posvema sve različite i moguće usjere, tako da je čudo Božje, kako ovaj siromašan narod nije od glada stradao. Više puta čulo se vapiti: Doživili smo ove godine u koje su narodi opetovali riječi Jer. proroka: „Vodu našu za pinezu pili smo“, „drva naša cinom kupovamo“, „koža naša kakono pet očadila je od obraza tugah glada“. Čitali smo u novinah da mnoge občine i podobecine su imale nekoje polakšice od Visoke c. kr. Vlade u članarini pšenice, kukuruze, brašna itd., a ovdje ni toga, premda ustmeno bi preporučeno onima koji su na kormilu slav. občine. Pa da nismo sretni! A gdje globe šuparske, koje je platio ovaj narod samo tekom godine? Pred mjesec dana doslo je više od 20 globah, od kojih najniža bila je od K 3, a bilo ih je i od K 101! Koncem rujna prošle godine jedan morao platiti K 40!! učinio utok i priložio „Namira“ kako je platio. Utok, brzojavom Vis. c. k. Namjesticitva od dne 23. travnja 1905. br. 7021 bi povoljno riješen ali prilog (namira) nebi stranki povraćen! Dotični sastavi namiru da potegne novce, kad eto, na veliko čudo, c. k. porezni mjestni ured odbio mu spomenutu namiru opazkom: Nemožemo izplatiti bez da prikazele namiru kako jeste izplatio! — Obrati se na Vis. c. k. Namjesticitvo da mu se povrti priložena namira, ali žalibože do danas je nema premda su prošla dva mjeseca. Kako će se ovako živjeti? ne imadu li ljudi pravo se seliti i jadikovati?

Što će reći o „Fasija za prihodarinu“? Tu se postupa svojevorno bez se obzirati na izprave dotične stranke! . . . oni ne poznadu drugog pravila nego „plati i s Bogom“. — Pa da nismo sretni!

Ovo se daje u javnosti, da se poznade naše kukavno stanje, te da se naši zastupnici sjeite kadkada i nas.

Tentor nezna hrvatski! Tršćanskom „Zidovčiću“ pišu iz Cresa, da je tamo prodavao neki Tentor, Cresaninu razglednice, pak na upit nekih hrvata iz Rieke, da li razumije hrvatski, odgovorio je taj Tentor, da ne razumije. Mi „Zidovčiću“ toga ne vjerujemo pa da se postavi na glavu.

Voloski kotar:

Za družbu sv. Cirila i Metoda. Sakupili na korist muške podružnice na Veprincu dne 23. i 26. julya 1905. „Česko

družtvo“ u Blagarovoj gostioni na Veprincu K 16 — dne 30./7. kod istoga u Veprincu radi narodnih žigica K 2.

Novi poštanski ured. Doznajemo iz pouzdana izvora, da će se otvoriti 1. jennara 1906. novi poštanski ured u Obrovom, občina Podgrad.

Dražtvo krmara u Kastavščini. Tuže se krmari, da njihovo družtvo mjesto da napreduje, nazaduje. Prve tri godine obstanka družtva imalo je isto svake godine višak u obračunu. Sada pak treba svako toliko dolagati, da se manjak pokriva. Bit će uz drugo tome krivo slabovodjenje posala. Kako i ne bi, kad se za svaku malenkost, na sjednice i u svrhu agitacije za družtvo uzimlju advokati i notari. Tako neki dan su došli u jedno selo u svrhu da upišu članove u družtvo četvorica njih od družtva i bilježnik iz Voloske, Talijan Puović. Ako je bilo od potrebe dostatan bi bio i sam jedan da isti posao izvrši. Dobro bi bilo, da se oslari slože, pak da izaberu u odbor najsposobnije. Osobito im se preporuča, da ne izaberu nijednoga od onih, koji su pajdašili s Krstičićem, jer čovjek koji je prevrtljiv u politici, je i u drugome. Za sada dosta, drugom prilikom više.

Krmarid.

Protnodgovor. Neki iz Kastavščine hoće samo da izpravi a ne da se preprišta što je ono bilo u „Pabirci“ iz Liburnije. Dobro je! Ali kad se izpravlja, nastojati se mora da bude bolje. Ovaj put nije mu se posvo posredilo. Da vidimo. On sam kaže, da su se nekoja gospoda u Halubajštini pri osnuku čitalnice hladno držala, nego kad bude stvar zrela topla će se oni za istu zauzeti. Stvar nije još nakon dvije godine zreła, pak su Sveto-malejci i danas bez čitalnice. Ako će se zrele jabuke jesti treba ih i posaditi. Lienost je krepost nemarnih ljudi. Takove ljude nije absolutno treba braniti.

Za činovnika reklo se, da guli narod, a ne kako u izpravku stoji — grdi. Gosp. poppravljaču nije poznato to, kad tamo i vrbaci u njegovom kraju za to znadu.

Medaljice nisu toliko zazorne, ali je stvar manje zanimanja vriedna nego li crkvanje govoda. Kad ima pas brojicu, nije se treba onda bojati, da će koga ugristi. Postiglo se da zivoder kontrolira, ako svaki pas ima medaljicu. Moglo se pak uslijed pritužaba odlučno prosvjedovati, da se stvar o crkvanju strogo izpita i pretraži. Medaljica je 20 novč., a vol 200 K i više.

Brzojavna postaja u Klani. Opetujem, kastavsko zastupstvo nije bilo proti brzojavnoj postaji iz uvjerenja, već jedan gospodin nije htio da položi izpit iz brzojavna, pak iz suresljetivosti prema njemu predložilo se ravnateljstvu pošle i brzojave u Trstu, da bude telefon. Klanjci nisu mogli to prihvatiti jer je za njih dosta nepraktično, jer ne mogu novac slati. Vući simo, vući tamo, najzada je ministarstvo za trgovinu odgovorilo, da ne možemo radi pomanjkanja sredstava dati napraviti brzojavnu postaju u Klani i sv. Mateju. Sada je liepa prilika da se složite, pak da nastojite, da se čim prije ta zamisao ostvari. Klana je sabrala u tu svrhu od privatnika oko 800 K. Na vama je sada. Zanimajmo se svestrano i radimo neprestano na korist zapuštenoga našega hrv. naroda diljem Istre.

Pazinski kotar:

Lov na našu djecu. Talijansko dječko podporno družtvo u Pazinu pozivlje putem novina roditelje one djece, koja bi htjela polaziti srednje škole, a nemaju sredstava, da se prijave za podporu. Podpora će dobiti pod uvjetom, da upišu svoju djecu u talijansku prkos gimnaziju u Pazinu. A pošto se boje, da mu se ne će priglasiti dostatan broj djece, pozivaju roditelje, da odlučo sami koliku i kokvu žele imati podporu. Tim načinom kane talijansku gospoda privabiti u svoju prkos

gimnaziju našu siromašnu djecu, a to im je lahko, jer im je otvorena u Poreču zemaljske blagajna.

Strašna tuča na Labinjštini. Dne 7. o. mje. u jutro spustila se je velika oluja nad Labina i okolicu. Kišilo je spočetka kao iz kablja, zatim nastala strašna grmljavina pak konačno počeo padati tako debela tuča, da se slične ni najstariji ljudi ne sjećaju. Pojedina zrna tuče težila su čak do 100 grama. Šteta je nanešena na polju i vinogradu silna i to ne samo za ovu već i za sljedeće godine. O toj nesreći obaviještene su carske oblasti, kojima je dužnost, da priteku onesrećenima na pomoć.

Franina i Jurina.



Fr. Ča paraju oni jenerali brez vojske, da ju moru dat sakemu popit?

Jur. Razkričali su se nebore po reškeh i kranjskeh gazetah kako da su svu mudrost pozobali.

Fr. Ja se Kranjcem ne čudim, zač ih ne poznaju, ale je žalostno, da onakove odpadnike brani reška hrvatska gazeta.

Jur. Zač misli, da ako njoj pišu proti popom, da su već radi tega dobri i pošteti.

Fr. Ma se ljuto vara, zač su proti prodancem ne samo popi, nego i svi naši verni i pošteti ljudi.

Razne primorske vesti.

Niemci prodiru na jug. Tršćanske novine javljaju, da će već njesece jennara 1906. otvoriti dvanaest velikih trgovačkih tvrdica iz Hamburga i Bremena svoja skladišta za izvoz trgovine u Trstu. Na taj način žele izbjeći visokoj carini koja će nastati usljed novog trgovačkog ugovora sa Njemačkom.

Ako se pomisli da su već sada u Trstu u njemačkim rukama sva najveća industrijska poduzeća, da imadu već sada Niemci najveće tvrdice za izvoz kave, južnog voća itd. tada mogu samo straću proti Slavonom zaslijepljeni Talijani Primorja tvrditi, da njihovom talijanstru ne prieti nikakva pogibehj sa strane Niemaca.

Splitski načelnik Milić za glagolicu. Na blagdan „sv. slavenskih apostola Cirila i Metoda“, splitski načelnik i odlični vodja u obrani narodnog našega amaneta u crkvi: glagolice, kako je bilo javljeno, sjetio se je krasnim govorom u občinskom kazalištu pod motom: „Glagolju s gorkosti duše moje“ velikom neprocjenjivih zasluga za crkvu i narod, a napose, da mu je uspjelo oko velikog pape Lava, da obnovi vasionu pošt slaveniskih apostolima u katoličkoj crkvi i da sačuva njihovo pismo od propasti i progonstva, a onda izlasko najnoviju borbu za glagolicu, neuspjehe biskupske konferencije u Rimu radi upliva diplomacije, te odluku kurije o našem narodnom pravu, koje ne može zastariti, dok je hrvatskog naroda.

Spomenuo je nadalje, kako bolje ugadja latinština talijanskim prelatima, kojih je puna kurija, kako se nameće talijanska ekskluzivnost, koja oduzima crkvi univerzalnost, ali se ne će održati.

Kao što svoje institucije podpadaju reformama, podpasti će i ta kurija, kad se stanoviti upliv odstrani. Ovo je uzrok što u Rimu ne shvaćaju znamenitosti ovoga

pitanja, jer misle, da će nas latinštinom bolje privezati Rimu, a ono nas sve više odbijaju od njega. Ali do razkola ne će doći, jer ćemo znati obraniti našu svetlinu.

Evo prigode, veli Milić, da svake godine na blagdan sv. Cirila i Metoda podignemo glas za naše narodno pravo, koji će odjeknuti po svim hrvatskim zemljama, jer se u Splitu zametnula i vodila borba proti latinštinu.

I ona ploča, reče, koju ćemo skoro postaviti na plokati sv. Duje, sjetili će nas dužnosti, da ustanemo uvijek na obranu našega prava, da ga izvostimo podpuno i da ne zapustimo prigode, da ga uzluvamo. Na ovom blagdanu ponavljajmo naše želje, iznosimo naše jade, budimo naše misli o tom amanetu, koji nije manji od živog našeg jezika u javnome životu. Širite ih u obitelji, u narodu, u školi, u družtvu, po svuda gdje se stoju amaneti slavne prošlosti i napredne sadašnjosti.

Naš je amanet u rukama „mladih sveštenika; ako jednodušno zagrije glagolice, tko će ju utamaniti? Što mogu skupi bez njih, sve da bi se i protivili? Nisu li oni vlastiti upravljali u svojim „diecezama po savjesti i duševnom bolju puka? Magna est ipsorum in Ecclesia auctoritas, tvrde stari kanoniste. Odluke rimskih Poglavica imadu po njima istu moć kao i odluke vasaelskih sabora. Decreta Pontificum Romanorum equipotent decretis Conciliorum;“ dakle i ona s kojim su hrvatskom narodu bila udijeljena prava staroslavenske liturgije; a nikakva novo ustrojena kongregacija ne ima vlasti, da ih odstrani, kad joj kamoni to ne priznaju. Ova bi načela morala vriediti za naše biskupe a ne pokoravati se riešidbama kongregacije, izdatim u ime Poglavice Crkve, kojima se pak ne mogu uništiti odluke predšastnika, jer bi to prouzročilo anarhiju u Crkvi, kojoj se hoće mira i jedinstva.

Naša Crkvoinarstva neka traže pove glagoljaše, jer jim puka, a ne skupi, ili vlada, daje redovinu, tako će prestat razlika latinskih tobože crkava. Posebnici pak u svakoj prigodi neka se posluže glagoljašima; tako ih neće nestati u hrvatskim pokrajinama. Pamтите, da naša književnost živi o staroslavensštini, a tko ne osjeća njenu veličinu, ne može pojmiti izvrsnost sadašnje. To je vrclo našeg narodnog blaga. Jezik je život naroda.

Dozvola zajma. Zemaljski odbor u Poreču dozvolio je poreznoj občini Materada, mjestna občina Humak — da može sklopiti zajam od 30.000 K za uređenje svojih dugova, za povratak vodnjaka i za proširenje škole, koja će biti po svoj prilici podignuta u dvorazrednicu. (Jer talijanska! Zar ne?)

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. Župe upraviteljima bijahu imenovani: gospodin Ivan Svetić kapelan u Staradi u Vodical; g. Matija Kurelič, kapelan u Buzetu, u Draguču; g. Fran Peršić župe upravitelj u Vodical na Vrhu. Za kapelane imenovani su: g. Dragutin Lamperl, koji je bio do sada u Brezovici (sv. Jakov) u Hrašici; g. Ante Hreščak iz Hrušice u Dolinu; g. Aleksander Martelanc iz Doline k sv. Jakovu u Trstu; g. Josip Miličić iz Draguča u Kastav; g. Ladislav Tonković iz Sluma u Sovinjak. Mladomirošnici: g. Ivan Gabrielić ide kao duhovni pomoćnik u Buzet, a g. Ernest Mclaucih u Brezovici.

Za potalijančenju naše djece. Iz talijanskih novina Primorja doznajemo, da će se dne 1. septembra otvoriti talijanska škola zlosretne „Lege nazionale“ u hrvatskom selu Kmeti (sada Melti) občina Humak. Tu će školu polaziti i naša djeca iz porezne občine Majka Božja na Krasu — občina Piran te iz susjednih naših sela.

Za školsku g. 1906.—1907. kani pak obć. Piran otvoriti: Sandriji (Salvore) talijansku školu, u koju će privabiti našu

djecu iz one župe i susjednih mjesta. Istodobno otvoriti kani „Lega“ svoju školu u sela Starčić (sada Vecchiutti) u župi Lovrečica — občina Humak. Kako se vidi napeli se naši ljudi protivnici u sudbenim kotarih Buje i Piran, da posva razarode našu djecu putem svojih škola. Jeste kužu, da siju prosvjeta, a mi kažemo, da je to najstrašotniji barbarizam.

Sastanak slovenskog narodno-radikalnog djačtva u Trstu. Dana 5—8 septembra o. g. obdržavati će slovensko narodno radikalno djačtvo svoj sastanak u gradu Trstu. Kod tog sastanka sudjelovati će također hrvatsko, srbsko i česko djačtvo.

Narodni biljeg na pismili. Uporozorujemo naše rodoljube na naredbu ravnateljstva pošta i brzjava, usljed koje mora se narodni biljeg (na korist družbe sv. Cirila i Metoda) priljepiti na zadnjoj strani pisma, dopisnice itd., jer ako se ga piljepi na prednjoj strani gdje se nalazi naslov, treba platiti naslovniku pisma globu od 14 para. Neka dakle svatko pazi na tu naredbu, da ne bude našim ljudima suvišnih i stelnih globa.

Škola i vrućina. Tko da se ne sjeća ovogodišnje vrućine i tko ju još i danas ne čuti? Ni dihati ne možeš. U nekim pučkim školama Istre bilo je ove godine + 36° C. To je silna težina, što ju odrasli može podnositi. Pomislmo si sada djecu pučke škole, kako mora da to bude njima još teže. Na suncu imali smo do + 53° C, i po tom suncu morala su brižna dječica u školu. Ljudi su padali u nesvijest od velike vrućine. Zbilja pravo čudo, što se nije dogodio kakav slučaj, da je sunčarica ubila kojeg učenika pučkih škola. To bi bilo trebalo, pak bi se bile tekar onda maknule naše školske oblasti. Obstoji neka ministarska naredba, da se obuka ne smije obdržavati, ako je u školi + 24° C. Mi smo imali i u mnogim školama i + 36° C, pa ipak se nije nitko niti ganuo. akoprem su svi čuili nesnosnu vrućinu. U kotaru puljskom traje škola do konca julyja, a u lošinskom čini nam se do polovice agusta. Uz ovu vrućinu nije moguće ništa raditi. Djeca moraju u rano jutro za blagom. Kad ovu dotjeraju kući, idu umorna u školu; još ju putem više ubija vrućina, pa bi u školi samo spavala. Uzrok, što ga nekoji navadjaju, radi česa moraju biti praznici u septembru — šepav je. Trgatba i onako malo traje. Činjenica je, da moraju siromašna djeca upravo o podne, po najvećoj vrućini u školu ili iz škole. Neznas što joj se može putem dogoditi, pa te u srcu zazebe, jer nesreća ne spava. Bilo bi po našem mnijenju dobro i pametno, da bi školske oblasti jednom za uvijek odlučile, da se obuka na pučkim školama drži od polovice junija do svršetka škole samo u jutro. Nesreća se nije jošle dogodila nijedna, a što nije bilo moglo bi doći. Ne bi bilo zgorega, ako bi se nalozilo, neka se obuka u svim kotarima svrši polovicom julyja.

Razni prinosi:

Za Dražbu sv. Cirila i Metoda priposlase preko naše uprave:

Gosp. Božo Dubrović, naduč, u Sv. Mateju sakupio je u gostioni kod gosp. Šlosar Gjura u sv. Mateju uz poklik: „Škola je temelj svakom ljudskom napredku“ K 5.

Gospoda dr. Ante Trumbić i dr. Vinko Mihaljević u Spljetu darivaju svaki po K 10. Ukupno K 20.

Gospodja Ernesta Jelusić, supruga g. načelnika u Kastvu daruje K 10 za jednog prodanog kanarina veleč. gosp. Antunu Ellneru, žup. dekana u Kastvu.

G. Ivan Pujman iz Vodnjana daruje K 2.

Ukupno danas K 37—
Na račun ove g. izkazanih . . . 1139-64
Sveukupno K 1176-64

Djačkomu prip. društva u Pazinu priposlao preko naše uprave:

G. Ivan Pujman iz Vodnjana K 2.
Ukupno danas K 2—
Na račun ove g. izkazanih . . . 170-80
Sveukupno K 172-80

Za bratovštinu hrv. ljudi u Istri daruje g. Ivan Pujman iz Vodnjana K 2.

Kemički istraženo, uz to oblastno za kožu nesškodljivo pronadjeno

Vlasi uništjuće sredstvo
odstranjuje kod ženkinjah ne-
lepe i dosadne
LAŠI NA LICU

temeljito sa korjenom te čini kožu (teint) svježu, nježnu i gladku. — Ciena K 7—
odprema svakamo

L. SCHMIDEK, Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva
goričko-solkanske
stolarske zadruga

(prije Antun Gernigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućtvo izradjuje se samo u počl iz-
susehim drvom.

Konkurencija izk-ljućena. — Za solidnost
se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjes. odplatu.

Zastapstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji

Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

NARODNA TISKARA I KNJIGOVEŽNICA
J. KRMPOTIĆ I DRUG. U PULI
preselila se iz ulice SISSANO-DIANA u ulicu GIULIA br. 1
gdje se nalazi uredništvo i uprava
• NASE SLOGE • • OMNIBUSA •

PREPORUČA SE ZA:
TISKARSKE, KNJI- SAMA IZRADJUJE
GOVEŽKE, GALAN- PEČATE
TERIJSKE RADNJE ZALJEPNICE

IMADE U ZALIH TISKANICE I KNJIGE ZA P. N.
OBČINE, CRKVE, ŠKOLE, OD- TRGOVAČKE KNJIGE, PISAN-
VJETNIKE, POSUJILNICE I INA KE ZA ŠKOLE, PISARSKE I
DRUŠTVA RISARSKE POTREBŠTINE ==
PRODAJA PAPIRA NA MALO I VELIKO.

Ođlikovana
J. KOPAC svijjećarna na paru
Gorica - ulica Sv. Antona

Preporuča pref. svećenstvu, crkvenom sta-
rešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svjete
iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 490. Za prijesnost
jamčim s K 2000. Svjeteće za pogrebe, za božićna drva,
voštení svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom radnicom
APATOVAČKA KISELICA
naravna alkalitko-muriatitko-litijaska kiselica vrlo bogata ugljenom kiselinom
izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnički autoriteti prepisuju ovu kiselicu s naj-
boljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grklja-
na predložila i reumi, kod želućadnog, plućnog, zelenog
svih drugih katara, proti hemeroidima (zlatnoj žilji), kod boli
bubrega, mjehura, kamena, žučerne bolesti, zrautih i nate-
klih jetara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prokuzava iz-
vrstno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih
ženkih bolesti.

Analiziraje ju prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski
savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.
Nagrađjena na mnogim velikim strokovnim iz-
ložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“
ZAGREB, ilica broj 17.

Dobiva se u svim liekarnama, trgovinama mirođija, restauracijama i gostionama.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.
Zdravlje je najveće bogatstvo!

Ova glasoviti i nenadkriljiva kapljice sv. Marka
upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu.
Osobito odstranjuju igranje i kakanje po koeht,
noguh i rukuh, te izliće svaku glavobolju. One
nedostizivo spasonosno djeluju kod bolesti želućca,
uhlađuju katar, umiroju izbacivanje, odklanjaju
nadauhavanje, boli i grčeve, pospješuju bolju pro-
bavu, čisto krv i crieva. Progone velike i male
glušte, te sve bolesti od glisnih dolazeće. Djeluju
izvrstno proti lupavosti i promuklosti. Lieće sve
bolesti jetrah i sluzene te koliku i igranje u želućcu.
Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice
dolazeće. Najbolje je sredstvo proti malernici i ma-
dronu, pa zato namjha manjati u nijednoj gra-
djanskoj niti seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska liekarna, Zagreb**. Stoga
se neka ložno naraće pod naslovom: **Gradska liekarna, Zagreb, Markov trg broj 29**
pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pomećem **trg broj 29**
jednog tućca (12 boć) se ne šalje. — Ciena je sljedeća i to franko na svaku poštu:
1 tuć (12 boć) 4 K, 2 tućca (24 boć) 8 K, 3 tućca (36 boć) 11 K, 4 tućca (48 boć)
14-60 K, 5 tućca (60 boć) 17 K. — Posjedujem tisuća i tisuća priznanica, da ih nije mo-
guće orđje listati, zato navadjam samo imena neka gg., koja su sa osobitim uspjehom
upotrebljavali **Kapljice sv. Marka** te podpuno ozdravile: Iv. Baretinčić, učitelj;
Janko Kisilj, kr. nadlugar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opantar; Sofija Vukelić, ilica;
Jože Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360. **Gradska liekarna, Zagreb.**
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!
Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dieolova jedan ili
više po kruna 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član
istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka.
Vraća na štednju nložene iznoso do 100 K bez pred-
hodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od
14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno
ustanovio veći ili manji rok za odkaz.
Zajmove (posude) daje samo zadrugarom,
i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati
po podne; u nedjelju i blagdane osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.
Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Glivo S. Stefano br. 9,
prizemno desno, gdje se dobivaju pobliže
informacije. **Ravnateljstvo.**